בקטורת לא קא מיירי. אמר *עולא 'שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר לא עשה ולא כלום,תנן הקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר אחר דם הפר(א) ואם איתא יחזור וישחוט מבעי ליה 'תרגמא עולא במתנות שבהיכל וכן אמר ר' אפס במתנות שבהיכל: וכן בהיכל וכן במזבח וכו' : *ת"ר °וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו יכפר אלו עזרות הכהנים כמשמען עם הקהל אלו ישראל יכפר אלו הלוים הושוו כולן לכפרה אחת שכולן מתכפרין בשעיר המשתלח בשאר עבירות *דברי ר' יהודה ר"ש אומר כשם שדם השעיר הנעשה בפנים מכפר על ישראל בטומאת מקדש וקדשיו כך דם הפר מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו, וכשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הכהנים בשאר עבירות ת"ר °וכלה מכפר את הקודש זה לפני ולפנים אהל מועד זה היכל מזבח כמשמעו, מלמד שכולן כפרה כפרה בפני עצמן מכאן אמרו *נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנות שבפנים רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק. 'גמר את המתנות שבפנים ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבהיכל. 'נתן מקצת מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה בהיכל רבי אלעזר ור' שמעון אומרים אינו מתחיל אלא ממקום שפסק 'גמר מתנות שבהיכל ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנות המזבח 'נתן מקצת מתנות שבמזבח ונשפך הדם יביא דם אחר ויתחיל בתחלה במתנות המזבח רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל 'גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל לא מעכבי אמר °ר' יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו °מדם חטאת הכפורים אחת בשנה רבי מאיר סבר חטאת אחת אמרתי לך ולא שתי חטאות רבי אלעזר ורבי שמעון סברי חטוי אחד אמרתי לך ולא שני חטויין *תניא אמר רבי לי חלק ר' יעקב בלוגין ולא והתניא 'נתן מקצת מתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחילה במתנות שבפנים רבי אלעזר ור"ש אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל 'גמר מתנות שבפנים ונשפך הלוג יביא לוג אחר ויתחיל בתחלה במתנות שבבהונות 'נתן מקצת מתנות בבהונות ונשפך הלוג יביא לוג [אחר] ויתחיל בתחלה במתנות שבבהונות רבי אלעזר ורבי שמעון אומרים ממקום שפסק הוא מתחיל, 'גמר מתנות שבבהונות ונשפך הלוג דברי הכל מתנות הראש לא מעכבות! אימא לי שנה ר' יעקב בלוגין אמר מר מתנות הראש אין מעכבות מאי טעמא "אילימא משום דכתיב °והנותר מן השמן" אלא מעתה °והנותרת מן המנחה" הכי נמי דלא מעכבי? שאני התם דכתיב °ומיתר, והנותר". אמר רבי יוחנן

אשם

תורה אור

בקטורת לא קמיירי · ומיהו ודאי צריך להקטיר קטורת אחרת אחר שחיטת פר זה: **הקדים דם השעיר** · קא סלקא דעתך במתנות שבפנים קאמר דהוה ליה 'שעיר ששחטו קודם מתן דמו של פר': **תרגמא עולא** · דבמתנות שבהיכל קאמר אבל שחיטת השעיר במקומה היתה לאחר מתן דם הפר בפנים: **זה לפני ולפנים** · כפר בדמים הללו על טומאה שאירעה לפני ולפנים אם נכנס אדם שם בטומאה ואין בה ידיעה בסוף אבל הוה(ג) ידיעה בתחילה וילפינן מקראי בפ"ק דשבועות (דף ז:) שעיר זה תולה עליה להגין מן היסורין עד שיודע לו ויביא בעולה ויורד : **זה היכל** · על טומאה שאירעה בהיכל : **ואת המזבח כמשמעו** · על טומאה שאירעה לאדם במזבח ושהה כדי השתחויה שזהו שיעור שהייה למי שנטמא בעזרה: **הושוו כולן** · בהאי "יכפר" בהדא כהנים לוים וישראלים,ובטומאת מקדש וקדשיו אי אפשר להשוותן שהרי הפר מכפר על הכהנים 'והשעיר הנעשה בפנים' על ישראל,ובהיזה כפרה הושוו מלמד שכולם מתכפרים 'בוידוי של שעיר המשתלח' בשאר עבירות דברי רבי יהודה: **ר"ש אומר כשם שדם 'השעיר הנעשה בפנים' מכפר על ישראל בטומאת מקדש וקדשיו** · ואין עמו וידוי : **כך דם הפר** · בלא וידוי מכפר על הכהנים בטומאת מקדש וקדשיו : **וכשם שוידוי של שעיר המשתלח מכפר על ישראל בשאר עבירות כך וידוי של פר מכפר על הכהנים** · ובמס' שבועות (דף יג:) פריכנן ולר"ש הא ודאי הושוו, ומשנינן הושוו דבני כפרה נינהו מיהו כל חד מכפר בדידיה : **וכלה מכפר את הקודש זה לפני ולפנים** · אלו הזאות של בין הבדים : **זה היכל** · הזאות שעל הפרוכת : **מכאן אמרו וכו'** · לאו "אנתן מקצת מתנות" קאי אלא אגמר מתנות שבפנים ונשפך הדם (ג)דאמר מכאן דאין צריך לחזור ולעשות את זאת שגמר שהרי כפרה בפני עצמה היא : **חטאת אחת אמרתי לך** · להתכפר הכפרה בה ולא לעשות כפרה אחת משתי בהמות: **ולא שני חטויין** · לשנות ההזאה שתי פעמים: **לי חילק רבי יעקב בלוגין** · לי נתן רבי יעקב חילוק 'בלוג שמן של מצורע' שלא הושוו למתן דמים של יוה"כ ושנה לי:לא נחלקו ר"מ ורבי אלעזר ור"ש בעבודות החלוקות בו שבע הזאות שבפנים ומתן בהונות דלא אמרינן 'ממקום שפסק משם הוא מתחיל' דכתיב "לוג אחד שמן" (ויקרא יד)=לוג אחד אמרתי לך להיות הכפרה בו ולא שני לוגין דהתם הוא דליכא למידרש 'קיסוי אחד אמרתי לך' אבל הכא ליכא למימר הכי : **מקצת מתנות שבפנים** · דכתיב (שם) והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים: **ויפסיל בפסילה בבהונות** · שהיא עבודה שניה כדכתיב (שם) ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו': **מתנות הראש** · "והנותר בשמן אשר על כף הכהן יתן על ראש המטהר"(שם): **לי שנה ר' יעקב** · את המחלוקת הזו שבמשנתנו בלוגין של מצורע: **אילימא משום דכתיב והנותר** · דקרי להו שיריים: **ה"נ דלא מעכבי** · והאמר מר (מנחות דף ס:) שיריים שחסרו בין קמיצה להקטרה אין מקטירין את הקומץ עלייהו: **מפני שכלל דכתיב ומיתר השמן והנותר** · מתנות בהונות קרוין שיריים דכתיב בהו "ומיתר השמן וגו'" ומתנות הראש קרויין שירי שיריים דכתיב בהו "והנותר" בשיריים הראשונים יתן על ראש המטהר:

אשם

דברי הכל מתנות הראש אינו מעכב · מכאן קשה למה דאמרי' פ"ק דזבחים (דף ו:) והנותר בשמן יתן על ראש המטהר אם נתן כפר ואם לא נתן לא כפר דברי ר"ע רבי יוחנן בן נורי אומר מעלה עליו כאילו לא כפר וכפר ומפרש התם מאי כאילו לא כפר וכפר כפר מתן בהונות לא כפר מתנות הראש ופירש רש"י ויביא אחר ויתחיל במתנות הראש ולר"ע אף מתנות בהונות שנתן לא עלו לו ויביא לוג אחר ויתחיל בבהונות וקשה דא"כ [*והו דלא כתנאי דהכא וע"כ נראה] רבי יוחנן בן נורי דאמר התם דמתנות הראש שירי מצוה הן סבר כתנא דהכא והכי פירושא מעיקרא כי בעי למימר כפר גברא לא כפר קמי שמיא כפר גברא שטיהר מצרעתו ולא כפר קמי שמיא מעונש שבידו והדר קאמר אפילו מעונש שבידו איכפר ליה אלא כפר מתן בהונות שעשאה כמצוה לא כפר מתנות הראש שחיסר מצוה ולא עשאה כמאמרה ויש מפרשים דמעיקרא סלקא דעתך לא כפר קמי שמיא מתן בהונות עצמן אע"פ שנתן אין בהן ריצוי גמור אע"ג דמתנות הראש לא מעכבי והדר קאמר לא כפר מתנות הראש ריצוי גמור אבל מתן בהונות כפר ריצוי גמור : **אלא** מעתה והנותרת מן המנחה · הכי נמי הוה מלי למיפרך ומיותר השמן דקאי ביה אלא ניחא ליה למיפרך מונותרת דהוי חמי' דוהנותר:

אשם

רש"א

רבינו חננאל

△ מתנות שבפנים נשפך הדם כו' ומשני האי תנא כפר קא מיירי בקטורת לא קא מיירי: אמר עולא שחט השעיר קודם מתן דם הפר לא עשה כלום . כמאן דלא כר' יהודה אפי' תימא ר' יהודה צורך פנים הוא כו'. תנן הקדים דם השעיר לדם הפר יחזור ויזה מדם השעיר אחר דם הפר. ואם איתא לדעולא יביא אחר וישחוט מבעי ליה ומשני עולא הא דקתני הקדים דם השעיר במתנות שבהיכל שהיא עבודת חוץ כי קאמינא אנא במתנות שבפנים: ◇ וכן בהיכל וכן במזבח הזהב שכולם כפרה כו' ת"ר וכפר את מקדש הקודש זה לפני ולפנים. אהל מועד זה היכל . מזבח כמשמעו מיכן אמרו חכמים אם עד שלא גמר מתנות שבפנים נשפך הדם יביא אחר ויתחיל שבפנים. ר' אלעזר ור' שמעון אומרים ממקום שפסק משם מתחיל גמר מתנות שבפנים כו' עד גמר מתנות שבמזבח ונשפך הדם דברי הכל שיריים לא מעכבי א"ר יוחנן ושניהם מקרא אחד דרשו מדם חטאת הכפורים אחת בשנה . ר' מאיר סבר חטאת אחת . כלומר מחטאת שתתן בפנים ממנה תהא סוה *) בהיכל ולמזבח . ר' אלעזר ור' שמעון סברי חטוי אחד כלומר הזאה אחת והן אחת למעלה ושבע למטה בין מחטאת אחת בין משתים לא תוסיף הזאה על זה המניין : תניא אמר ר' לא חלק לי רבי יעקב בלוגין כלו' לא שנה לי בהן חלוקה אלא הכל מודים ואומרין ולא והתניא אם עד שלא גמר שבע[הזות]ברכתי' במצורע והזה מן השמן באצבעו שבע פעמים לפני ה' נשפך הלוג יביא אחר ויתחיל בתחלה בנתן שבע לפני ה' ר' אלעזר ור' שמעון אמרו ממקום שפסק משם מתחיל כו'. הנה חלוקתם בלוגין כאשר חלוקתם בדמים של יוה"כ . ומשנינן מאי לא חלק לי בלוגין לא שינה לי בלוגין . כלומר לא שנה לי בהן חלוקה בין לוגין לדמים של יוה"כ . אלא כדרך שחולקין בדמים כך הן חולקין בלוגין: מתנות הראש של מצורע לא מעכבי מ"ט מכדי כתיב ומיתר השמן אשר על כפו יתן הכהן וגו' למה לי למיכתב עוד והנותר בשמן אשר

צג א מיי' פ"ה מהל' עבודת יוה"כ הל' ג:
צד ב שם הלכה ו:
צה ג שם הלכה ו:
צו ד שם הלכה ח:
צז ה ו ז ח מיי' פ"ה מהל' מחוסרי כפרה הלכה ה:

שבועות יג: מנחות נב. חולין קלח:

[לקמן סו.]

[תוספ' פ"ג]

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואם איתא יחזור וישחוט מיבעי ליה: נ"ב וכאן לא מצי [illegible] לא מיירי כדמצי [illegible] לעיל בקטורת [illegible] יחזור ויזה מדם השעיר ולא [illegible] יביא דם אחר ויחזור [illegible] כמו שאמר [illegible] ונשפך הדם [illegible] קודם שגמר [illegible] מתנות שבפנים [illegible] אע"כ יחזור [illegible] מלותו דם [illegible] ואמר וקי"ל : (ב) רש"י ד"ה זה לפני כו' [illegible] אבל הוה ליה [illegible] ידיעה בתחלה: (ג) ד"ה מכאן אמרו כו' [illegible] ונשפך הדם [illegible] קאמר מכאן [illegible] אמרו דאין [illegible] צריך לחזור :

* סדר
1- מתנות פר קק
2- שחיטת שעיר

ויקרא טז:טז
וכפר את הקודש ואת אהל מועד ואת המזבח יכפר ועל הכהנים ועל כל עם הקהל יכפר

ויקרא טז:כ
וכלה מכפר את הקודש ואת אהל מועד ואת המזבח והקריב את השעיר החי

נושא/מבנה
מה תנא?
מה תנא על הכהנים בשעור המתנות (חוץ מלמעלה מקדש)
א- שעיר המשתלח
ב- פר כ"ג
"כך"

נושא/מבנה
נשפך הדם באמצע מתנותיו למקומות שונים:
1. בפנים (ק"ק)
2. בהיכל (פרוכת)
3. במזבח

נתן מקצת גמר מתנות

נושא
נשפך לוג שמן של מצורע אחר שנתן מקצת מתנותיו
[illegible]

תוספות ישנים

מי לא תני' אחד מן שנתנה כו' משמע מאחר שמעינן קטורה אסורין בהנאה וא"כ הכא נמי מאחר שעגלה ערופה טעונה קבורה מוכלא דאסורה בהנאה וי"ל דשאני התם דאיתקש למת מקבור סקברנו ובן ע"ז שטעונה גניזה דבעינן ליה במסכת ע"ז פרק ר' ישמעאל (דף נב:) מושם נסתר והיינו נמי איסור הנאה ושא דקאמר בפרק קמא דכריתות וערפו שם מלמד שטעונה גניזה לאו משום דמשם שמעינן איסור הנאה א) כדפרי' אלא לפי האמת נקט שאסורה בהנאה . מ"ר . וא"ת אמאי לא דרשינן שם שם מעגלה ערופה לטעם בגדי כהונה בגניזה לר' דוסא וי"ל דג"ש אינה אלא משום מיתה בעלמא דעריפה ומיתה הדא אי נמי הכא שם דבגדי כהונה אינו מופנה ואמרינן בפרק המפלת (דף כב:) דבעינן מופנה מצד אחד ועבדיק ג"ש ממופנה מצי לדין א"כ שהיא דעגלה אינו מופנה ואינו מופנה אלא שהוא דמה גרידא . מ"ר :

עגלה ערופה בני כתובים כו' . לאו במעילה כי לא מצינו דשייכא מעילה בעגלה ערופה [אלא] איסור הנאה מן התורה קאמר ואפילו כיה שם מעילה מתם לא תיקשי דנילף במת נמי מהם שם בעגלה דמת לא שייכא בו מעילה שאינו הקדש הקשה ה"ר אלחנן דאמאי לא חשיב נמי ההוא דפ"ק דכריתות (דף ז.) דתני רב חנינא כהן גדול שנטל משמן המשחה שעל ראשו ונתן על בני מעיו חייב שנאמר על בשר אדם לא ייסך אלמא אע"פ שמעבית מלותו מועלין בו ואמאי לא חשיב ליה הכא ג' כתובים ואומר רבי דלעולם אין מעבית מלותו עד שיתייבש השמן המשחה שעל ראשו וא"ת דלא מצינו למימר הכי דהא רב יהודה סוא דחיה ליה בפרק ד' מיתות בסנהדרין (דף סז:) דשני כתובין מלמדין והיא ליה בפ"ק דכריתות נמי דסך לכהנים ולמלכים פטור משום דלא הוו זרים מעיקרא וא"כ אע"פ שכהן גדול שסך משמן המשחה שעל ראשו דחייב אע"פ שמעבית מלותו מכל מקום לא הוו ג' כתובים הבאין כאחד דאיכא למיפרך שכן איסור אינו שוה בכל באם נמשחו ממנו מלך וכהן גדול פטורין וכ"ת ליכתוב כלי וכ"ש ערופה לדין ועגלה ערופה איכא למיפרך מה לשמן המשחה שכן חייב כרת : הניחא למ"ד ס' . והוי מלי לגנויי דאצירא ליה כרבנן דרבי דוסא אלא לכ"ע נמי לגנויי : תרי מיעוטי כתיבי . אבל מחד מיעוטא לא הוו ממעטי וכבי איתא נמי בפרק כל הבשר (דף קיג:) גבי בשר בחלב כל מקום שנאמר בתורה גדי סתם אפילו פרה ורחל במשמע וקאמר תרי מיעוטי כתיבי שום העזים וכן בקידושין פרק ששה מקדש (דף נח.) גבי ע"ז וביציאת דאכסנן דמיקן איכא תרי מיעוטי דמתוך מיעוטא לא הוה ממעט בעלמא ומיהו במסכת ע"ז פרק ר' ישמעאל (דף כה:) לא מייתי סתם אלא חד מיעוטא לפי שלא היה צריך אלא להוציא מלותו שחורש שם כיה ולא חליפי חליפין ואותו סובר דלכא לא הוצרך אלא למימר דלא ילפינן מע"ז ושביעית הפיסם דמים כשאר אבל לעולם תרי מיעוטי צריך וכן בפ"ב דקידושין (דף מג.) גבי שביתה ומכירה.מ"ר : (הבא כתיב)(ובמו)בערופה. בפ"ק דחולין (דף כד.) דריש טובא מהמערופה ואיכא למידרש מגופא דקרא ומיתורא דבי"י ומתמיכת כתיבות . מ"ר : חד למעוטי מטהר וחד למעוטי מטומאה . הקשה ה"ר אלחנן למה לי תרי קראי ליכתוב חד למעוטי טהר וטומאה נילף חילול חילול ממהר והא ג"ש ילפינן בן בפרק בית שמאי (דף מה.) ובכמה דוכתי ואין לומר דלא ניתנה כן ג"ש לקולא דהא קדשי נכרים ממעטי התם נבך גזירה שוה בפרק בית שמאי ס' ואומר רבי דילפינן בפרק בית שמאי ב) הטומאה בדברים שאין בהם פיגול מאשר יקדישו ויליף נמי כתם מטהר מטומאה לאומרה ולא מפיגול ולהכי אי לא כתיב הכא אלא הדא מישלא הוה מוקמינן ליה בטהר דלא כליף מטומאה אבל בטומאה גופה דכתיב בה ריבוית הוה מחייבינן ולכן צריך תרי מיעוטי. מ"ר : **אבל** בדברים הנעשים בבגדי זהב מגהון. פירש רש"י כגון הקדיש הולכת כף ומחתה לאולו ואיל כתם הקשה ריב"א א"כ לא משכחת לה אלא בלבשה שילום ושבה

קידושין

א) אלא כדפרי' ולפי כו' : ב) נ"ל חיוב טומאה :

---

*) לכאורה סמוך דהא בהדיא איתא בבריתא דתפי' לר"מ אם גמר מתנות שבפנים יתחיל במתנות שבהיכל . ואולי ג"י אחרת היה לו וצ"ע .